# KURJER WARSZAWSKI.

D. 13. Marca. — Rok 1847. Sobota. № 70. Jutro, Śta Matylda. Niedziela Środopostna.

Jutro, iako w Niedzielę między oktawą Ś. Jana BOŻEGO, odbywać się będzie uroczyste Nabożeństwo z wystawieniem N. SAKRAMENTU, Kazaniami, Procesjami i Nieszporami, w Kościele *Braci Miłosierdzia* (Bonifratrów).

W ciągu zeszłego Mca Warszawskie Towarzystwo Dobroczynności, utrzymywało w domach Instytutowych: Starców i Kalek oboiej płci 342, Sierot oboiej płci 138; w 7miu Salach ochrony uczęszczało najwyżej dzieci 491; udzieliło wsparcie miesięczne pieniężne stałe w kwotach od k. 90 do rs. 1 k. 50, osobom 50; iedna osoba otrzymała takież wsparcie rs. 2 k. 70; iednorazowy zasiłek po k. 37½ udzielono osobom 92; wsparcie w leguminie udzielono osóbom 181; wsparcie w lekarstwach otrzymało osób 212; oraz rozdano ubogim na mieście drzewa sztuk 105. Na obiady 5ciogroszowemi zwane, w ciągu zeszłego Mca uczęszczało osób 85, z tych na koszt JO. Xięcia Namiestnika osób 33, dla których sporządzono porcji obiadów 924. Zupy Rumfordzkiej rozdano porcji 7075, czyli dla osób 272 dziennie. Ogólna zatem liczba osób wspartych w m. z. wynosi 1969. — Jutro o godz: 1szej z południa, iak było ogłoszonem, Towarzystwo Warsza: Dobroczynności zdawać będzie sprawę z czynności swoich za rok 1846; na które to posiedzenie, zapewne Publiczność licznie zgromadzić się raczy.

W przyszły Wtorek dnia 16go b. m. o godz: 9tej rano, w Kaplicy Wielebnych Siostr Miłosierdzia Śgo Kazimierza, przy ulicy Tamka, odprawionem będzie żałobne Nabożeństwo za duszę ś. p. Wojciecha *Bajer*, b. Audytora b. Wojsk Polskich, Dobroczyńcy tegoż Instytutu; na które zaprasza się Krewnych, Przyiaciół i Znaiomych.

Zwłoki ś. p. Nepomuceny z Żółkowskich *Kosteckiej*, Artystki dramatycz:, wczoraj z Kościoła Archikat: Ś. Jana przeprowadzone na smętarz Powązkowski, poprzedzało Duchowieństwo świeckie i zakonne. Za trumną postępowała Rodzina Nieboszczki, tudzież liczne grono Przyiaciół i Kolegów. Przy pochowaniu zwłok, Artyści licznym chórem odśpiewali pienia żałobne z dzieł Tomasza *Nideckiego*.

Zapowiedziane Prospektem dziełko p. t. *Niezawodna sztuka nauczenia się śpiesznie i pięknie pisać we 25 lekcjach i bez nauczyciela*, według metody Pana *Favarger* czł: g. s. p. w Paryżu i Naucz: N. C. Brazylijskiej, wyszło na widok publiczny. Prenumeratorowie w miejscu złożenia przedpłat takowe mogą odebrać. Obecnie, dziełko to nabywać można w składzie materjałów piśmiennych P. Dal-Trozzo przy ulicy Senator:, w mieszkaniu Wydawcy pod Nr 1852 lit: B, i na wszystkich stacjach i urzędach pocztowych, gdzie ciągle przedpłata przyjmowaną będzie, dla ułatwienia nabycia. Cena tak w Warszawie iak na prowincji zł. 6 gr. 20, albowiem wydawca koszt portorji przyiął na siebie. — M. *Skotnicki*.

*Chleb i woda ludzka wygoda*, mówi przysłowie: Sądzim więc pożyteczną dla Czytelników naszych następuiącą wiadomość o chlebie bez drożdży, który w *Anglji* wyrabianym iest następuiącym sposobem. Bierze się: mąki pszennej 1500 granów, dwu-węglanu sody w proszku 16 gran:, kwasu solnego 20 gran: i 25 kropli, wody 900 gran:, soli 20 gran:. Chleb taki nic w sobie nie zawiera oprócz mąki, soli zwyczajnej i wody; smak ma przyiemny, dłużej daie się przechowywać i nie kwaśnieie łatwo. Jest również w niektórych razach zdrowszy od chleba zrobionego z ciasta fermentowanego, i w dwóch godzinach ukończa się iego robota. Oprócz tego, wiadomo że w sposobie zwyczajnym część istot składowych mąki zostaie straconą, przez zamienienie się w kwas węglowy, co przy nowem postępowaniu iuż miejsca mieć nie będzie.

Litografja T. *Kosińskiego* przy ulicy Krakowskie-Przedm: Nr 438, przysposobiła w pudełkach i litografowanych kopertach dużego formatu, *Papeterje*, ułożone z papierów listowych ozdobnych, gustownie i starannie wypracowanych; również Porte-Feuille do rysunków średniej wielkości, pięknymi wyciskami ozdobione, które po nader nizkiej sprzedaie cenie.

W Warszawie około roku 1787, w kamienicy pod Nr 1885 przy ulicy Przyrynek, mieszkała Wdowa po Oficerze gwardji koronnej, która od Niedzieli Środopostnej aż do końca wielkiego postu, tylko raz na dzień zasilała się, i to iedną potrawą niegotowaną ani pieczoną; była przytem bardzo zdrową, i doczekała późnej starości. Po 3-tygodniowych suchotach, pierwszym posiłkiem tej *Babki*, była *Babka* przeznaczona na święcone, na które przychodziły do niej wnuczęta, prawnuczęta i praprawnuczęta, składaiąc powinszowania.

Księgarnia pod firmą *Zawadzkiego i Węckiego* przy ulicy Krako: Przedm:, w pałacu Potockich, otrzymała dzieła: *Bajki i powiastki* dla dzieci, Tymoteusza Rodziszewskiego, wydanie trzecie poprawne i znacznie pomnożone, zł. 1 gr. 15. Abécédaire français d'apres une Nouvelle Méthode par J. M. El...na, Varsovie, gr. 20. *Deutsche fibel* nach einer neuen Methode bear-

beitet zweite Auflage, gr. 20. *Podróż na około świata*, Jakóba Arago, ze wstępem Juliusza Janin, przełożył z francuzkiego Wojciech Szymanowski, z rycinami kolorowanemi, 2 tomy, zł. 40. *Powieści staroszlacheckie*, szkice przeszłości, przez Adama Kosińskiego, tom 1 i 2 z przedpłatą na tom 3, zł. 20.

Wczoraj złożono w Red: Kurjera od N. G. zł. 20, dla prawdziwie ubogich.

Staroz: *Gerszon Chaim Rejsmesser*, lat 66 liczący, z profesji Szewc, poprzednio już trzy razy sądownie karany, maiąc wzbroniony pobyt w Warszawie, w dniu 8 b. m. kryiomo przybywszy do tutejszego miasta, wieczorem zaszedł na 1sze piątro domu pod Nr 56, w zamiarze spełnienia tamże kradzieży. Otworzył więc drzwi wytrychem; lecz w tej chwili dostrzeżony, zamknął się z środka i zamierzył oknem z piątra wyskoczyć; widząc iednak, iż iest strzeżonym na ulicy pod oknami, zamiaru swego zaniechał; po odbiciu drzwi, zbrodniarz ten uięty i do właściwego Sądu odesłanym został. Znaleziono przy nim zapałki, wytrych i dłuto. (G. P.)

Z dostrzeżeń meteorologicznych w Obserwatorjum Warszaws: czynionych, okazuie się, że miesiąc Styczeń r. b. był mroźny, suchy, mało w śnieg obfity, pogodniejszy iak zwykle, blisko o 2 stopnie R. zimniejszy niż w stanie normalnym. Środek miesiąca był znacznie zimny, osobliwie d. 15, 16, 17, 18, 19, 20; przeciwnie ostatnie 4ry dni to iest: 28, 29, 30 i 31 były ciepłe. Powietrze było spokojne, bez wichrów i zadymek śnieżnych. W ciągu tego miesiąca, było dni pogodnych 6, na pół pogodnych 10, pochmurnych 15. W tych deszczu *ieden dzień tylko*, śniegu 3, mgły 6. Wiatry panuiące były: wschodnie i południowo-wschodnie. D. 13 i 14 o godzinie 7 wieczór zjawiła się zorza zodyokalna wyraźna. Dnia 22 i 25 widziane były plamy na słońcu.

Skład nut muzyczn: Fr: *Spiess* i spółki przy ulicy Senatorskiej N° 460, odebrał nowości: Le Jardin d'hiver Album, na sam fortepjan, składaiący się z 8 różnych sztuczek, zł. 11. Hintena le Retour au Châlet, Arja tyrolska z warjacjami na fortep:, dz: 144, zł. 4. Tegoż, Warjacje z opery Sultana, na sam fortep:, dz: 151, zł. 5. Kullaka Obóz w Szlązku, fantazja na sam fortep:, dz: 30, zł. 4. Karola Mayera, Capriccio w formie walca na fortep:, dz: 85, zł. 3. Prudenta, Marsz tryumfalny z Karola VIgo na fortep:, dz: 27, zł. 6. Schulhofa, dwa Mazurki na fort:, dz: 9, zł. 4.

Kurs wczorajszy: Listy zast: nowe za 100 zł. żądają r. s. 14 k. 30 (zł. 95 gr. 10), daią r. s. 14 k. 27 (zł. 95 gr. 4); wartość kuponu kop: 13⅓.

Wczoraj w Teatrze Rozmaitości przywołani: po *Dożywociu*, JPP. *Rychter*, *Komorowski* i *Chomanowski*; po *Przez sen*, Wszyscy.— Wkrótce daną będzie nowa oryginalna Krotochwila *Majster i Czeladnik*.

Śledzonym iest przez właściwy Sąd Poprawczy nieiaki Abraham *Dantzygier* v. *Dondek*, na 5 miesięcy aresztu publicz: skazany. — 16go z. m. znaleziono na polach wsi *Czartowszczyka* przy drodze do *Tyszowic* prowadzącej, w Okrę: Tomaszowskim, szczątki górne dziecka wieku lat 2 nieprzechodzącego, albo nieżywo porzuconego, albo przeziębniętego, przez zwierzęta uszkodzonego. Według zdania Lekarza, dziecko to było zupełnie zdrowe, i utraciło części ciała już po śmierci; przyczyna której i pochodzenie dziecka wyśledzonemi być nie mogły.

Doszła tu wiadomość, że w Kaliskiem rzeki *Prosna* i *Warta* już wezbrały wcześniej iak zwykle, i dość znacznie.

*Z Petersburga.*— N. PAN chcąc dać dowód szczególnej swoiej przychylności, Panu *Eck*, Architektowi Inżynierowi cyrkułowemu w *Paryżu*, ozdobić go raczył orderem S. Stanisława II. klassy.

Sławny Skrzypek *Ernst*, dał się już słyszeć w tych dniach na koncercie w *Petersburgu*. — W *Archangelu*, tak iak w *Paryżu*, rzeźnicy wybieraią największego wołu, i oprowadzaią go po mieście w dnie ostatków karnawałowych.

*Anglja.* — Dwór 3go b. m. wyiechał na wyspę *Uajt*.— Xżę *Albert* przyiął ofiarowane mu Kancelerstwo Uniwersytetu w *Kembrycz*.— Poseł francu: Hrabia *St. Oler* 1go b. m. dał świetną ucztę, na któréj znajdowali się Lord Jan *Russel*, i Minister spraw zagr: Lord *Pelmerston* z swoią małżonką. — Obliczono, że w Irlandji 36,000 osób umarło z głodu.— Z Indji otrzymano wiadomości przez *Tryest* dochodzące 2go Lutego: W Lahorze zostanie tylko 14,000 ang: wojska; armja Seików zmniejszoną zostanie o 25,000 ludzi. *Mortizah* Szach wysłany został z Afganistanu do Indji z szczątkami armji ang:. Naib *Abdul Summeh* Chan, przyiaciel Misjonarza *Wolff*, został na rozkaz Chana Buchary wtrącony do cysterny, za to, iż wdał się w korespondencję zdradziecką z Chanem *Urguni*.— P. *Currie* i Pułkownik *Lawrence*, zostali mianowani Baronetami.

*Francja.*— Król prawie codziennie zwiedza galerje *Luwru*, aby oglądać obrazy na wystawę przysłane; ogółem ich liczba dochodzi 1,100. *Abdelkader* znajduie się ieszcze w okolicy *Nedromy*, ale pozbawiony wojska, gdyż drożyzna pszenicy i ięczmienia, zmusiła go swoie hufce rozpuścić; zachował iednak dawny swój wpływ między Arabami. Jenerał *Marey* wykonał razzję przeciw pokoleniu *Uled Aissa*. Nieprzyiaciel utracił do 50 ludzi, 4,000 sztuk owiec, 250

sztuk bydła i mnóstwo wielbłądów. Francuzi mieli także 4ch zabitych i 3ch ranionych. — Dziennik *sporów* rozwodzi się w pochwałach nad rządem Sardyńskim, z powodu, iż tenże uchwalił założenie kolei żelaznej z *Genui*, maiącej połączyć się z koleiami w *Sabaudji* i *Szwajcarji*. Przez górę *Cenis* przekopany będzie tunel na $1^1/_2$ mili. — Rząd francu: miał porozumieć się z ang: względem Oceanji. Francja zachowa tylko protektorat nad *Otaheiti*, reszta wysp okolicznych zostanie niezawisłą. — Lord *Howden* przeznaczony do *la Platy*, 4go b. m. wyiechał do Anglji. — W *Ferrarze* w państwie Papiezkiem, ustanowiony będzie konsulat francuzki. — Minister prac publicz: P. *Djumą*, polecił Prefektom, aby co rok przesyłali mu dokładne raporta o stanie mostów wiszących w departamentach. — Rząd ma puścić znowu w obieg około 60 miljonów w obligach skarbowych. — W procesie między Panem *Weron* a Eugenjuszem *Sue*, Adwokat pierwszego zapewnił, iż nowy romans *Sjuego* »Marcin podrzutek" daleko iest lichszy od poprzednich dzieł tegoż Autora. P. *Weron* od czasu ogłaszania tego romansu w swoim feilletonie, utracił 684 prenumeratorów. P. *Sue* pracuie tylko z iednego dnia na drugi i często trudzi Pana *Weron* radami, iak ma romans dalej poprowadzić; raz był w kłopocie, bo dawszy umrzeć podrzutkowi na rogu ulicy, nie wiedział iak wskrzesić swoiego bohatera, który mu koniecznym iest do dalszej treści. — Marszałek *Biużo* miał piśmiennie oświadczyć Królowi, iż nie podejmie się ministerstwa wojny, póki nie podbije Algierji w zupełności. — Intendent wojskowy P. *Żużwil* obwiniony o nadużycia, schronił się ucieczką.

*Niemcy*. — Ogółem 62 osób znalazło śmierć przy pożarze Teatru w *Karlsruhe*; rozporządzono, aby zgliszcze na pogorzelisku zkąd wydobyto zwłoki nieszczęśliwych, pochowane były na smętarzu. Śpiewak *Rieger* uratował 5 do 6 dziewcząt, które chciały schronić się z okna od podwórza na dach niższego zabudowania, a następnie sam doznał pomocy Artysty *Hock*, który go wstrzymał od upadku w płomienie. Izraelita Izaak *Reuthinger* uratował Podoficera. Robotnik ieden spłonął w oknie na 4tem piątrze; nie mógł bowiem uwolnić się od innych nieszczęśliwych w zabudowaniu, którzy go trzymali za nogi. Pożar powstał przez nieostrożność lampiarza, który zapalaiąc światła gazowe, nie spostrzegł, iż w rurze loży margrabiowskiej brakowało kruczka; za zbliżeniem świecy, buchnął gruby płomień z rury; lampiarz w przestrachu pobiegł zakręcić kruczek ogólny, przez co zgasił wszystkie światła gazowe w całym Teatrze, przez to pomnożyło się zamięszanie; gdy tymczasem w loży margrabiowskiej pożar z okropną szerzył się prędkością. Widzowie na galerji mogliby ieszcze uratować się, ale gaz odurzył ich, tak, iż upadli bez przytomności, nim stali się pastwą płomieni. — W pogorzelisku teraźniejszym, teatru w *Karlsruhe*, także postradał życie synek Suflera, a iednego z Publiczności chciała uratować iego kochanka; lecz niepowiodła się iej usilność, i ten narzeczony postradał życie.

*Włochy*. — Wieść, że Ojciec Śty wyszle swego Posła do *Stambułu*, potwierdza się.

*Rozmaitości*. — *Za to teraźniejsi Artyści ślicznie by podziękowali*. *Tertuljan* pisze, że kiedy za rzymskich czasów wystawiano pewną sztukę, graiący rolę *Herkulesa*, aby istotnie przedstawić spalenie się iego na *Oeta*, był serjo spalonym, (był to na śmierć skazany zbrodzień). Innym razem Aktor przedstawiaiący rolę *Dedala*, był oddanym na pastwę *Minotaurowi*, a *Minotaura* przedstawiał rozjuszony lukański Dzik, który istotnie biednego *Dedala* rozszarpał; a Epigrammacista *Marcyal* tylko ten zimny dowcip z tego zdarzenia wyciągnął, że biedny Dedal żałował, iż swoich skrzydeł nie miał przy sobie. — *Sofoklesa* Traiedja *Antygona* z chórami *Mendelsona*, na Teatrze w Atenach będzie przedstawioną, iak donosi grecka gazeta *Zefiros*. A zatem to mistrzowskie dzieło starej ateńskiej szkoły, po przerwie 2,000 lat, znowu na tamtej scenie okaże się. Coby na to powiedział *Sofokl*, żeby zmartwychwstał, i znajdował się na tej reprezentacji; czyby go też teraźniejsza Publiczność przywołała? — I państwo roślinne ma swoich lichwiarzów; najgorszym z nich iest wijąca się roślina *Baiuka* na wyspie *Kuba*, nazywaią ią *Boa Constrictor* tamtejszych lasów; z początku iest ono cienkie i nic nieznaczące wijące się ziółko, ale podrasta coraz wyżej, i dostaie się aż do wierzchołków drzew, wszędzie zapuszczaiąc korzenie; potem znów na dół powraca, obwijaiąc wszystkie gałęzie drzewa, a wróciwszy aż do pierwszego korzenia, znowu pnie się w górę; później z tego cienkiego ziółka, staie się tak grubym iak ręka otyłego człowieka. — Zbyteczne ozdoby bynajmniej nie przyczyniaią się do wzmocnienia budowy, ale obciążaią takową i osłabiaią. — Gdzie ogromne i złe psy odstraszaią ubogiego żebraka, tam pewno nieużyty skąpiec i samolub mieszka. — Jedna z gazet niemieckich donosi: Pewien Anatom posłał skrzynię, w której było 50 główʼ trupich, do drugiego miasta dla szkoły anatomicznej; na Komorze tamtejszej napisał deklarację, że wiezie *iuż znoszony towar;* prawdziwie przeciw tej deklaracji nic Komora powiedzieć nie mogła. — W iednej dowcipkuiącej gazecie było doniesienie następuiące: »Jeden z tutejszych obywateli stracił głowę, i nie wiadomo gdzie iest od tego czasu; pozostała żona uprasza przy-

najmniej o zwrot szlafmycy, która trochę więcej była warta iak iego głowa."— Jeżeliby na świecie nic nie było innego, iak powierzchowność zwodnicza, to zawsze powierzchowność kochanej kobiety byłaby najlepszą prawdą.

## PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Bielicki Jan Oby: z Domaradzyna; Czapski Stan: Oby: z Małopola; Fiiałkowski Józ: Oby: z Gujna; Gaszczyński Walery Oby: z Pacyna; Kaden Karolina Oby: z Galicji; Klawiter Willi: Majster Okręto: z Gdańska; Mirecki Konst: Oby: z Życzyna; Osiński Aloizy Oby: z Głuchowa; Siepietowski Fel: Ob: z Płocka. (G. P.)

## DONIESIENIA.



---

Dziś rano zimna stopni 6. Wczoraj w południe 4.

TEATR WIELKI. Jutro, 92gi raz *Niema z Portiey*.

TEATR ROZMAIT:. Jutro, 25ty raz *Odludki i Poeta*. 6ty raz *Kodex dla Kobiet*. 31szy raz *Doktór Medycyny*.